

Recordo que em vaig despertar; devia ser cap a primera hora de la tarda. Vaig obrir els ulls, vaig veure el cel al meu damunt. Era blau, lleugerament ennuvolat, la temperatura era càlida, i de seguida vaig tenir clar que era massa alta per al mes d'abril. Gairebé es podia dir que feia calor. L'ambient era relativament tranquil. Al damunt meu no es veia cap avió enemic, no se sentia el retrunyir de l'artilleria, ni cap impacte allà a la vora, ni cap sirena de protecció antiaèria. També vaig prendre nota del següent fet: no hi havia ni la Cancelleria del Reich ni el búnquer del Führer. Vaig tombar el cap, vaig veure que jeia a terra en un solar sense cap construcció, envoltat de parets mestres de cases veïnes fetes de maons, parcialment guixades per una colla de porcs, em vaig enfadar de seguida i espontàniament vaig decidir que convocaria el Dönitz.¹ De fet, com si encara estigués mig adormit, primer de tot vaig pensar si el Dönitz, el meu successor, no devia estar també ajagut en algun lloc d'allà a la vora, però llavors va vèncer la disciplina, la lògica; vaig entendre amb celeritat la singula-

ritat de la situació. No estic pas habituat a acampar a cel obert.

Primerament vaig reflexionar: què havia fet jo la nit abans? No em calia pas rumiar si havia consumit alcohol en excés, és ben sabut que jo no en bec pas. El darrer que recordava era estar assegut amb l'Eva en un sofà,² un *plumeau*. També recordava que jo o nosaltres ens hi estàvem asseguts amb una certa despreocupació: pel que sé, jo havia decidit deixar una mica de banda els afers d'Estat, no teníem altres plans per al vespre, no era pas qüestió de sortir a sopar o d'anar al cinema o alguna cosa semblant, naturalment: en aquella època l'oferta de distraccions de la capital del Reich ja havia quedat satisfactòriament limitada, no pas en darrer lloc gràcies a la meva ordre. Jo no podia afirmar amb seguretat si en els dies vinents l'Stalin arribaria a la ciutat, aquesta possibilitat no es podia excloure del tot en aquella fase del transcurs de la guerra. Ara bé, el que podia afirmar amb tota seguretat era que hauria buscat debades una sala de cinema, tant aquí com a Stalingrad. Em penso que després encara vam estar conversant una estoneta, l'Eva i jo, i que jo li vaig ensenyar la meva vella pistola; quan vaig despertar-me no tenia presents altres detalls. Perquè a més a més tenia mal de cap. No, fer memòria de la vigília no m'ajudava a avançar en aquell punt.

Per tant, doncs, vaig resoldre agafar les regnes de l'acció i assabentar-me més detalladament de la meva situació actual. Al llarg de la meva vida he après a observar, a contemplar, a percebre fins i tot les coses més ínfimes, que més d'un saberut carregat de títols acadèmics menysprea o fins i tot ignora. En canvi jo, gràcies a anys i anys de fèrria disciplina, puc dir de mi mateix amb la consciència ben tranquil·la que al bell mig de la crisi guanyo en sang

freda, en capacitat de reflexió, els meus sentits s'aguditzen. Treballo amb precisió, amb calma, com una màquina. Comprenc de forma metòdica les informacions de què dispo: estic ajagut a terra. Miro al meu voltant. Al meu costat s'amunteguen deixalles, hi creixen herbots, brins d'herba, de tant en tant hi ha algun arbust, també es veuen margaridoies, pixallits. Sento veus, no són gaire lluny, el soroll de patacs continuats, miro en direcció als sorolls, provenen d'uns noiets que juguen a futbol. Ja no tenen l'edat per ser *Pimpfe*, els més petits de les meves Joventuts, segurament encara són massa joves per formar part del sometent del *Volkssturm*,³ probablement són membres de les Joventuts Hitlerianes, però és evident que ara mateix no estan de servei, sembla que l'enemic hagi fet una pausa. Un ocell es mou entre el brançam d'un arbre, piula, canta. Per a molts altres això no és més que un senyal d'estat d'ànim alegre, però en aquesta situació incerta, a mercè de qualsevol informació, per més ínfima que sigui, el coneixedor de la natura i de la lluita diària per la supervivència pot deduir-ne que no hi ha cap animal de presa a la vora. Just al costat del meu cap hi ha un basal, sembla estar-se reduint, deu haver plogut fa un cert temps però després ja no hi deu haver tornat. A la vora del basal hi ha la meva gorra de visera. Així és com treballa la meva intel·ligència ben entrenada, així treballava fins i tot en aquell moment irritant.

Em vaig incorporar. Me'n vaig sortir sense problemes, podia moure les cames, les mans, els dits, no semblava que hagués rebut ferides, l'estat corporal era satisfactori, semblava que estigués completament sa tret del mal de cap, fins i tot semblava que el tremolor de la mà hagués minvat gairebé del tot. Vaig mirar-me de dalt a baix. Anava vestit, portava l'uniforme, l'honorable guer-

rera del soldat. Estava una mica bruta, encara que no excessivament: així doncs, no havia quedat colgat sota la runa. Tenia un poc de terra a la roba, i em semblava que també hi havia engrunes de panet, de pastís o de coses semblants. La roba feia una forta pudor de combustible, tal vegada benzina, potser perquè l'Eva havia intentat netejar-me l'uniforme per treure'n les taques, tot i que amb quantitats excessives de benzina; fins i tot hauria pogut semblar que me n'havia abocat un bidó sencer al damunt. Però ella no hi era, ni tampoc semblava que hi hagués ningú del meu Estat Major a la vora. M'estava espolsant per treure'm la brutor més grossa de la jaqueta, de les mànigues, quan vaig sentir una veu.

—Ei, tio, mira't això!

—Òndia, què li passa a aquest paio?

Semblava que jo feia la impressió de necessitar ajuda, els tres nois de les Joventuts Hitlerianes ho havien vist a la perfecció. Van donar per acabat el seu partit de futbol, se'm van aproximar respectuosament, cosa ben comprensible: experimentar de forma immediata i sobtada la presència del Führer del Reich alemany en una superfície erma que habitualment s'utilitza per a l'esport i l'exercici físic entremig de pixallits i margaridoies representa fins i tot per a l'home jove, encara no del tot madur, un esdeveniment inhabitual en la seva rutina diària, malgrat la qual cosa el petit escamot es va afanyar a apropar-se'm amb la rapidesa dels gossos llebrers, disposat a ajudar. El jovent és el futur!

Els nois es van reunir al meu voltant deixant una certa distància mentre m'observaven atentament, i aleshores el més gran dels tres, que devia ser el cap de la patrulla, se'm va adreçar:

—Tot clar, mestre?

A despit de la meua gran preocupació no vaig poder deixar de constatar l'absoluta manca de la Salutació Alemanyana. Certament, la manera tan informal de dirigir-se a mi, la confusió entre «mestre» i «Führer», podia deure's a la sorpresa, en una situació menys confusionària fins i tot hauria pogut tenir un efecte còmic involuntari, talment com fins i tot en la immisericorde tempesta d'acer de la trinxera s'esdevenen les facècies més curioses; no gensmenys, cal que el soldat manifesti certs automatismes fins i tot en situacions inhabituals, vet aquí el sentit de la instrucció militar: quan aquests automatismes fallen, l'exèrcit sencer ja no val ni un cèntim. Jo em vaig posar dret; no em va resultar fàcil, feia l'efecte que fes força temps que estava ajagut. Tot i així em vaig tibar la guerrera i em vaig espolsar una mica els camals dels pantalons amb uns copets lleugers. Llavors em vaig escurar la gola i vaig preguntar al cap de la patrulla:

—On és el Bormann?⁴

—Qui és el tio aquest?

Allò era inconcebible.

—Bormann! El Martin Bormann!

—No el conec.

—Ni idea.

—Quina pinta fa?

—La d'un *Reichsleiter*, coi!

Aquí passava alguna cosa del tot inhabitual. Si bé era veritat que jo em trobava encara a Berlín, en aparença em veia totalment privat de l'aparell de govern sencer. Em calia retornar amb urgència al búnquer del Führer, i pel que em semblava veure ben clar, el jovent que tenia al davant no em podia servir de gaire ajuda en aquesta comesa. Primer de tot calia trobar-ne el camí. El recinte mancat de tota personalitat en el qual em trobava podia

estar situat a qualsevol indret de la ciutat. Però tan sols em calia sortir al carrer, en aquella pausa entre combats que ja semblava d'una durada considerable: de ben segur que hi hauria prou vianants, treballadors, conductors de taxi, que em podrien indicar el camí.

Probablement als nois de les Joventuts Hitlerianes no els semblava que em calgués gaire ajuda, feia l'efecte que volguessin reprendre el seu partit de futbol. El cas és que el més gran dels tres es va girar cap als seus camarades, per la qual cosa vaig poder llegir-ne el nom, brodat per la seva mare a la samarreta d'esport, que ben bé es podia titllar de molt acolorida.

—Membre de les Joventuts Hitlerianes Ronaldo! Per on se surt al carrer?

La reacció va ser escadussera, per desgràcia he d'admetre que la tropa pràcticament no em va fer gens de cas, si bé tot caminant un dels dos més petits va indicar amb el braç sense fer-hi cap mena d'èmfasi una raconada del solar en la qual, ben mirat, realment s'entreveia un pas. Vaig prendre la nota mental de «Despatxar el Rust» o «Eliminar el Rust». Aquell home ocupava el càrrec de ministre d'Educació des del 1933, i precisament al sistema educatiu no hi ha cap mena de lloc per a una incompetència tan immensa. Com pot ser que un jove soldat sàpiga trobar el camí victoriós que l'ha de portar a Moscou si ni tan sols és capaç de reconèixer el seu propi comandant en cap!

Em vaig acotar, vaig agafar la meva gorra de terra i mentre me la posava vaig córrer amb pas ferm en la direcció assenyalada. Calia voltar una cantonada, i llavors vaig recórrer un pas estret entre parets altes al final del qual brillava la llum del carrer. Un gat espantadís es va esmunyir vora meu ran de la paret, tenia la pell clapada i

estava descurat, llavors encara vaig fer quatre o potser cinc passes, i vaig sortir al carrer.

Em vaig quedar sense alè davant l'allau enorme de llum i color.

Jo recordava que cap al final havia vist la ciutat molt grisa de pols, o també grisa del color dels uniformes, i a més a més plena de grans muntanyes de runa i carrers esbotzats. Però al meu davant no hi havia res de tot això. Les runes havien desaparegut o com a mínim havien estat acuradament netejades, ja no ocupaven els carrers. En comptes d'això, a les vores dels carrers hi havia un gran nombre de cotxes de colors, un nombre pràcticament infinit, que devien ser automòbils, però eren més petits, i en canvi feia l'efecte que tots haguessin estat dissenyats per les indústries Messerschmidt, de tan futuristes que semblaven. Les cases estaven pintades de nou, en colors diversos que de vegades em recordaven les laminadures de la meva joventut. Confesso que em vaig marejar una mica. La meva mirada buscava alguna cosa que em resultés familiar. Vaig veure un banc sobre una franja verda a l'altre costat de la calçada, vaig avançar unes quantes passes, i no m'avergonyeixo de dir que potser feien un efecte lleugerament insegur. Vaig sentir un repic, el xerric de gomes que frenaven sobre asfalt, i llavors algú em va es-cridassar.

—Escolta, tu, paio! Que no t'hi guipes?

—Jo... jo li prego que em disculpi... —em vaig sentir dir a mi mateix, espantat i alleujat alhora. Al meu costat hi havia aturat un ciclista, com a mínim aquesta visió em resultava comparativament familiar, i a més a més per partida doble. Continuàvem en guerra, el ciclista portava com a protecció un casc que de segur havia quedat molt afectat pels atacs rebuts, de fet estava completament foradat.

—Com és que vas pel món d'aquest manera?

—Jo... Disculpi'm... em penso... em penso que m'hauria d'asseure una mica.

—Valdria més que te n'anessis a clapar. I una bona estona!

Vaig aconseguir arribar fins al banc, probablement estava una mica pàl·lid quan m'hi vaig deixar caure. Tampoc aquest home encara força jove no semblava haver-me reconegut. Tampoc en aquest cas no hi havia hagut cap Salutació Alemanya, la seva reacció semblava gairebé la mateixa que si hagués topat contra un vianant vulgar i corrent qualsevol. I aquesta manca de disciplina semblava la pràctica generalitzada arreu: un senyor de mitjana edat va passar vora meu tot bellugant el cap, i una dama voluminosa amb un cotxet de nen futurista; també aquest element m'era familiar, però no va ser pas suficient per oferir una sortida a la meva situació desesperada. Jo m'havia posat dret, m'havia apropat a ella tot esforçant-me per mantenir-me ferm.

—Dispensi, potser la meva pregunta la sorprendrà, però jo... necessito saber de seguida el camí més curt fins a la Cancelleria del Reich.

—Que és del programa de l'Stefan Raab?

—Com diu?

—O potser és el Kerkeling? Un dels del Harald Schmidt?

Possiblement el meu nerviosisme va ser la causa que jo m'incomodés lleugerament i l'agafés pel braç.

—Faci un esforç per controlar-se, dona! Té uns deures com a membre del poble alemany! Estem en guerra! Què es pensa que en farà el rus, de vostè, quan arribi aquí? ¿Es creu que el rus donarà un cop d'ull al seu nen i dirà: «Ai caram, una joveneta alemanya ben maca, però per amor al nen estic disposat a deixar els meus instints més

baixos ben guardats dins dels pantalons»? La continuïtat del Poble Alemany, la puresa de la sang, la supervivència de la Humanitat estan en joc en aquestes hores, en aquests dies: ¿com pretén justificar davant la història el final de la civilització tan sols perquè vostè, en la seva curta intel·ligència, no estava disposada a indicar al Führer del Reich alemany el camí de la seva Cancelleria del Reich?

Gairebé ja no em va causar sorpresa no obtenir cap mena de reacció. Aquella idiota va estirar el braç fins a treure'm la màniga de la mà, se'm va quedar mirant, bocabadada, i amb la mà plana va portar a terme diversos moviments circulars entre el seu cap i el meu, un gest que expressava clarament la seva desaprovació. A hores d'ara ja resultava innegable que alguna cosa havia quedat totalment fora de control. Ja no se'm tractava com a un cap de l'exèrcit, com a un Führer del Reich. Els nois que jugaven a futbol, el senyor de mitjana edat, el ciclista, la dona del cotxet... tot plegat no podia ser només una casualitat. El meu impuls següent va ser informar-ne els òrgans de seguretat per fer-los restablir l'ordre. Però em vaig refrenar. No coneixia prou bé la meua situació. Em calien més informacions.

La meua intel·ligència, que ara ja tornava a funcionar de forma metòdica, va recapitular amb una fredor glacial l'estat de les coses. Jo em trobava a Alemanya, em trobava a Berlín, malgrat que no em resultés gens familiar. Aquesta Alemanya era diferent, però en algunes coses s'assemblava al Reich amb el qual jo estava familiaritzat: encara hi havia ciclistes, i hi havia automòbils, així que possiblement també hi havia diaris. Vaig mirar al meu voltant. Efectivament, sota el meu banc hi havia una cosa que s'assemblava a un diari, si bé estava impresa amb massa luxe. El full era acolorit, em resultava del tot estrany, es deia

Media Markt; per més que m'hi esforçés m'era impossible recordar que hagués autoritzat res semblant, i de fet mai no ho hauria autoritzat. Les informacions que contenia eren absolutament incomprensibles, em vaig anar enfurismant en veure que en èpoques d'escassetesa de paper es poguessin malbaratar sense remei valuosos recursos de propietat popular per fabricar una porqueria tan insensata. El Funk ja es podia anar preparant per rebre una bona allisada tan aviat com tornés a estar assegut rere el meu escriptori. Però ara em calien notícies fiables, un *Völkischer Beobachter*,⁵ un *Stürmer*,⁶ fins i tot de moment potser m'hauria acontentat amb un *Panzerbär*.⁷ De fet, hi havia un quiosc no gaire lluny, i fins i tot des d'aquella distància considerable es podia reconèixer que semblava oferir una varietat sorprenentment àmplia. Qualsevol hauria pogut creure que ens trobàvem al bell mig de la pau més pregonna i despreocupada! Em vaig aixecar, impacient. Ja havia perdut massa temps, era hora de tornar a instaurar ràpidament l'ordre necessari. A la tropa li calia que jo la comandés, fins i tot podia ser que ja em trobessin a faltar en algun altre lloc. Vaig avançar ràpidament cap al quiosc.

Un primer cop d'ull de més a prop ja em va proporcionar informacions interessants. A la part exterior hi havia penjades nombroses revistes acolorides, en llengua turca. Pel que semblava, en els darrers temps circulaven per aquí un gran nombre de turcs. Mentre estava inconscient, em devia haver passat per alt un període de temps força llarg durant el qual molts turcs s'havien traslladat a Berlín. Era un fet remarcable. Al cap i a la fi el turc, que en el fons sempre havia estat un fidel servidor del Poble Alemany, s'havia mantingut neutral malgrat els meus remarcables esforços, i mai no havia estat possible fer-lo entrar en guerra al costat del Reich. Però ara feia l'efecte que du-

rant la meua absència algú, probablement el Dönitz, devia haver convençut el turc perquè ens fes costat. I l'ambient més aviat pacífic que regnava al carrer permetia deduir que l'entrada en acció de l'exèrcit turc fins i tot havia imprimint un gir decisiu a la guerra. Jo n'estava ben sorprès. Certament, sempre havia sentit respecte pel turc, però mai no n'hauria esperat semblants proeses, si bé d'altra banda no havia estat en condicions de seguir en detall l'evolució del país, per manca de temps. Les reformes de Kemal Atatürk devien haver donat al país una embranzida realment sensacional. Semblava haver-se esdevingut el miracle en el qual el Goebbels⁸ sempre havia dipositat les seves esperances. Ara el cor em batejava intensament, ple de confiança. Havia valgut la pena que ni jo ni el Reich no haguéssim perdut la fe en la victòria final, mai, ni tan sols a l'hora en què la tenebra semblava més pregona. Quatre o cinc publicacions diferents en llengua turca i plenes de coloraines donaven un testimoni impossible d'ignorar d'aquest nou Eix coronat per l'èxit, l'Eix Berlín-Ankara. Així doncs, ara que la meua preocupació més gran, la preocupació pel bé del Reich, semblava alleujada d'aquesta forma tan inesperada, ja només em calia esbrinar quant de temps devia haver perdut en aquell curiós estat letàrgic del qual m'havia despertat al mig del solar erm envoltat de cases. El *Völkischer Beobachter* no estava a la vista, segurament s'havia exhaurit, o sigui que vaig donar un cop d'ull al següent diari que tenia un aspecte més familiar que els altres, un tal *Frankfurter Allgemeine Zeitung*. Em resultava nou, però, en comparació amb moltes altres publicacions que hi havia, el tipus de lletra del títol em creava una agradable sensació de confiança. No vaig malgastar ni una sola mirada per veure'n les notícies, el que hi buscava era la data.

Hi deia: 30 d'agost.

Del 2011.

Vaig mirar la xifra, espantat, incrèdul. Vaig dirigir la vista cap a un altre diari, el *Berliner Zeitung*, també retolat amb una lletra impecablement alemanya, i vaig buscar-hi la data.

2011.

Vaig arrencar el diari del seu suport, el vaig obrir, vaig passar la segona pàgina, la tercera.

2011.

Vaig veure que la xifra començava a ballar, gairebé amb sornegueria. Es movia lentament cap a l'esquerra, llavors més de pressa cap a la dreta, després reulava encara més ràpid, semblava que es gronxés com els agrada fer-ho a les masses populars quan es reuneixen a les carpes on es beu cervesa. Els meus ulls intentaven seguir-les, entendre-les, i llavors el diari se'm va escapar de les mans. Em vaig adonar que jo anava caient cap endavant, tot buscant debades agafar-me als altres diaris del prestatge, vaig anar relliscant fins a terra mentre intentava aferrar-me als diaris.

I en aquell moment vaig perdre el món de vista.